

PROJECTE "SECUNDÀRIA ACTIVA". PROGRAMA DE DIVERSIFICACIÓ CURRICULAR EN UN CENTRE D'EDUCACIÓ ESPECIAL.

Pràctiques formatives d'alumnes amb necessitats educatives especials en empreses del municipi. CEE Can Rigol. El Prat de Llobregat

Rosa Rodríguez Ramos

Llicenciada en Pedagogia Terapeuta, Directora del CEE Can Rigol, El Prat del Llobregat

Iolanda Sipiña Selaya

Mestra d'Educació Especial, Tutora del grup al CEE Can Rigol

Elisabet Cañadilla Regadera

Mestra d'Educació Especial, Tutora del grup al CEE Can Rigol

Eva Villa Cajaravilla

Treballadora Social EAP- El Prat de Llobregat

RESUMEN

Proyecto "SECUNDÀRIA ACTIVA". Programa de diversificación curricular en un centro de educación especial. Prácticas formativas de alumnas con necesidades educativas especiales en empresas del municipio. CEE Can Rigol. El Prat de Llobregat

El Proyecto "Secundària Activa", nace de la necesidad de dar una respuesta educativa profesionalizadora e inclusiva a un grupo de alumnos de nuestra escuela y otros alumnos con NEE provenientes de institutos.

El Proyecto "Secundària Activa", que consta de tres cursos escolares, se enmarca a partir de este curso 2011-12, dentro del Programas de Diversificación Curricular CIUTAT DEL PRAT. Actualmente, participan 16 alumnos, de los cuales 12 están realizando prácticas en empresas, en la rama de Auxiliar de Hostelería y Restauración (Fundació Catalana de l'Esplai, Hotel Tryp Airport, Hotel Sallés Ciutat del Prat y Ataula).

Qué se quiere lograr?

- La proyección de escuela inclusiva, más allá de la escolarización básica.
- La orientación y preparación progresiva hacia la vida adulta desde una perspectiva sistémica. La inserción en el mundo del trabajo normalizado y su inclusión en la sociedad.
- El logro de competencias de autonomía personal, social y laboral para SABER ESTAR en la sociedad y en el mundo del trabajo.
- La inclusión plena en la sociedad como ciudadanos desarrollando sus CAPACIDADES para vivir, mejorar su calidad de vida, tomar decisiones y seguir aprendiz.
- El logro de los contenidos curriculares propios de la etapa, adaptados.
- El logro de las competencias profesionales de Auxiliar de Hostelería y Restauración dentro de un contexto normalizado.

ABSTRACT

"Active secondary education" project. Curricular diversification programme in an special education school. Training period formation practice in enterprises of the city, for secondary students with special needs. CEE Can Rigol. El Prat de llobregat

The "Active Secondary education Project" started because of a need: the need to give an educational, professional and inclusive answer to a specific group of students from our school, but also to students with special needs from high schools of the city.

The "active secondary education Project" takes three school years. Since 2011-2012, the "active secondary education Project" is part of "Programes de Diversificació Curricular Ciutat del Prat" (curricular diversification programmes, from the city of El Prat de Llobregat). Nowadays there are 16 students in it, and 12 of them are in training period in some enterprises of the city: Fundació Catalana de l'Esplai, Hotel Tryp Airport, Hotel Sallés Ciutat del Prat and Ataula.

Aims of the project:

- Projecting inclusive school beyond the basic scholarship.
- Social and labour inclusion.
- Learning life skills, social and labor skills, in order to be able to be in the society and in the labour world.
- Inclusion in the society as citizens, developing their capacities in order to improve their quality of life, to take decisions and to continue learning.
- The achievement of the curriculum from their stage, adapted.
- The achievement of labour competencies as a Restaurant and Hotel assistant in a standard context.

1. EMMARCAMENT DE LES CARACTERÍSTIQUES DEL CEE CAN RIGOL I CONTEXTUALITZACIÓ DEL PROJECTE

Emmarcament de l'escola

Per tal de contextualitzar l'elaboració del Programa de Diversificació Curricular (PDC): Projecte "*Secundària Activa*", explicarem sintèticament les característiques, organització i singularitat del CEE Can Rigol.

Amb una plantilla composta per mestres d'educació especial, educadors/es, fisioterapeuta i logopedes, el Centre d'Educació Especial Can Rigol atén a 74 alumnes amb necessitats educatives especials derivades de discapacitats psíquiques, motrius o sensorials, des dels 3 als 18-20 anys.

Per tant, tenim alumnes que cursen les següents etapes educatives:

debat psicopedagògic

- L'educació Infantil adaptada. (des dels 3 als 6-8 anys).
- L'educació primària adaptada (des dels 6-8 anys als 12-14).
- L'educació secundària adaptada (des dels 12-14 als 16 anys).
- La preparació per a la transició a la vida adulta (dels 16 als 18-20 anys):

Cadascuna d'aquestes etapes consta de tres nivells curriculars diferents, segons el grau d'adaptació en referència al currículum ordinari:

El **Nivell Curricular 1** el formen alumnes que segueixen un currículum molt diferenciat al currículum ordinari, basat en les competències d'autonomia, socialització i comunicació.

El **Nivell Curricular 2** el formen alumnes que segueixen un currículum mitjanament diferenciat a l'ordinari, amb les adaptacions necessàries

per tal d'assolir les màximes competències per al seu desenvolupament social i personal.

El **Nivell Curricular 3** el formen alumnes el currículum dels quals es diferencia molt poc del currículum ordinari i comparteixen la seva escolaritat amb els centres ordinaris del municipi, amb diferents fórmules de temps i horari, però amb coordinació constant dels professionals que estan amb l'alumne, tant en el nostre centre com a l'ordinari, però sempre amb adaptació de materials per part del tutor/a del CEE Can Rigol.

És en aquest **Nivell Curricular 3**, en l'Etapa de Transició a la vida Adulta, on s'emmarca el **PROGRAMA DE DIVERSIFICACIÓ CURRICULAR: Projecte "Secundària Activa", la Formació Pràctica del qual és d'Auxiliar d'Hoteleria i Restauració.**

ETAPA EDUCATIVA	EDAT	NIVELL CURRICULAR	IVELL CURRICULAR	NIVELL CURRICULAR
PLA TRANSICIÓ VIDA ADULTA	16 a 18-20	1 grup	1 grup	PROGRAMA DE DIVERSIFICACIÓ CURRICULAR (PDC) "Secundària Activa" 3 grups: FORMACIÓ PRÈVIA PDC PRIMER CURS PDC SEGON CURS PDC
SECUNDÀRIA ADAPTADA	12-14 a 16	1 grup	1 grup	2 grups
PRIMÀRIA ADAPTADA	6-8 a 12-14		4 grups	
INFANTIL ADAPTADA	3 a 6-8	2 grups		

Contextualització del Projecte "SECUNDÀRIA ACTIVA"

Tal i com especifiquem en el quadre anterior, els alumnes que formen part dels Programa se situen en tres fases (corresponents a tres cursos escolars):

FORMACIÓ PRÈVIA AL PDC: Fase en la qual, combinant els aprenentatges curriculars propis a l'etapa de Secundària amb les adaptacions necessàries per tal de facilitar el seu accés al currículum, els alumnes han d'assolir els objectius d'autonomia imprescindibles per a desenvolupar-se en el lloc de treball i en l'àmbit comunitari, donat que a partir de les dues següents fases, ells sols (sense suport de l'adult) es desplaçaran a l'empresa de pràctiques on seran motoritzats pel seu Referent de l'empresa. (Objectius ressenyats en el punt 3.1 d'aquest projecte). Per tal d'assolir els objectius d'autonomia personal i social esmentats, els alumnes, en aquesta fase, realitzen tasques preparatòries en un Servei de Cafeteria que es realitza en el sí del centre.

PRIMER CURS DE PDC: Fase en la qual s'organitza el currículum de segon cicle d'ESO, amb les adaptacions necessàries per tal de garantir la possibilitat de la seva graduació en aquesta etapa, i, el que és més important: inicien les seves pràctiques en empreses del sector de l'ho-

tel·leria i la restauració del municipi, cercades a l'efecte, i que detallem en el punt 3.7 i que ocupen un 40% del seu horari lectiu, tal i com especifica la normativa.

SEGON CURS DE PDC: En aquesta fase es valora, durant tot el curs, la possibilitat que l'alumne acabi assolint els objectius i continguts prioritzats per a ell en el seu Pla Individualitzat, per tal que pugui graduar en ESO. Les pràctiques formatives segueixen ocupant el 40% del seu horari lectiu i s'intenta, en col·laboració amb l'Ajuntament del Prat de Llobregat, la seva incorporació en la vida laboral.

2. SITUACIÓ DE PARTIDA DEL PROJECTE "SECUNDÀRIA ACTIVA": EL PROBLEMA A RESOLDRE

El projecte "Secundària Activa" neix de la necessitat de donar resposta a un grup d'alumnes de l'escola. Aquest grup d'alumnes estaven escolaritzats al nostre centre des de primària. Eren alumnes amb necessitats educatives especials que estaven cursant l'etapa d'educació secundària obligatòria adaptada i necessitaven una formació professionalitzadora que els capacités per a la seva inclusió en el món laboral i social, posterior a la seva escolarització en el nostre centre, tenint en compte que hi poden romandre fins als 18-20 anys.

Tenim doncs, les sortides dels alumnes dels Nivells Curriculars 1 i 2 contemplades perfectament: els alumnes de Nivell Curricular 1, en arribar als 18-20 anys, van a Centre de Dia o Residència; als de Nivell Curricular 2 se'ls orienta cap al Taller Ocupacional, però els alumnes susceptibles d'aquest projecte (Nivell Curricular 3) necessitaven l'oportunitat de rebre una formació adient a les seves possibilitats de treball en una empresa ordinària en arribar als 18-20 anys.

Fa cursos que tenim organitzada l'etapa de secundària obligatòria seguint aquesta línia inclusiva. Tot i que sense aprovació específica, hem anat seguint Programes de transició a la vida adulta, tallers, activitats prelaborals i tasques aplicatives... Però aquestes mesures resultaven insuficients: l'experiència que teníem en l'itinerari d'aquests alumnes, en arribar als 15-16 anys, era d'abandonament del sistema educatiu i sense cap sortida professional. Estem parlant d'alumnes que, sumat a la seva discapacitat cognitiva (tot i que lleugera), tenen un alt grau de risc d'exclusió social.

Per tant, des de l'escola es va treballar des d'una perspectiva d'inclusió que ens remet a la participació social. En la vida adulta un dels entorns o sistemes que permeten l'autonomia personal i promou la independència és el context laboral.

Per això es necessari desenvolupar l'**ocupabilitat** de l'alumne, entesa com les possibilitats d'accedir a un lloc de treball i poder-lo mantenir. Des de Can Rigol vam creure que l'ocupabilitat dels nostres alumnes la podria configurar:

- **L'assoliment de competències técnico-professionals** en el **perfil d'auxiliar d'hoteleria**.
- **L'assoliment de competències bàsiques i transversals** aplicables a qualsevol lloc de treball que permetessin en un futur desenvolupar el seu rol com a treballador i persona adulta.
- Les relacions de la mateixa escola (sistema escolar i formatiu) amb l'**entorn laboral** (sistema d'empresa) i la incidència de les relacions dels entorns complementaris (sistema **familiar** i sistema d'entitats assistencials de **suport**).

Per incloure en contextos ordinaris als nostres alumnes hem de treballar la seva realitat social des d'una vessant integral tenint en compte totes les dimensions de la vida adulta. Molt especialment, si volem tendir al desenvolupament harmònic d'aquests alumnes. La inserció laboral és un mitjà no únicament una finalitat. Una escola orientada a la inclusió social dels seus alumnes ha de visualitzar l'ocupabilitat com a situació social.

En aquest sentit la incorporació de les pràctiques en empreses de la població (ressenyades més endavant), ha suposat un gran impuls tant pel que fa a la seva assistència al centre (prevenció de l'absentisme escolar), com a la seva realització com a persones incloses social i professionalment.

2. MOMENT ACTUAL: DESENVOLUPAMENT DEL PROJECTE

Gràcies a la feina desenvolupada per les persones responsables del grup i la direcció del centre des del curs 2007-08, i la sortida de la normativa que possibilitava la realització de PDCs en Centres d'Educació Especial (anteriorment al curs 2009-10 només es podien fer en

institus), es va aconseguir la posada en marxa el 2009-10 del Projecte "SECUNDÀRIA ACTIVA": AUXILIAR D'HOTELERIA I RESTAURACIÓ, amb la signatura d'un **conveni de col·laboració entre el Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament del Prat de Llobregat, en el marc dels Programes de Diversificació Curricular**.

L'esmentat conveni no ha suposat cap despesa addicional per al Departament d'Educació ni per a l'Ajuntament. Els cost que se'n deriva, tant material com el referent a l'esforç personal, ha estat assumit pel centre i pels professionals que estan duent a terme el Programa.

El Projecte Secundària Activa s'emmarca en el Pla Estratègic de Centre, **PAC 2007-12**, com a estratègia per a l'objectiu de Millora dels Resultats Educatius. Aquest objectiu està descrit com la **Millora de la preparació dels nostres alumnes per a la seva inclusió en el món laboral/vida adulta**.

L'objectiu d'aquest projecte és oferir una metodologia més pràctica i adaptada a les necessitats i interessos de l'alumnat amb necessitats educatives especials de més de 16 anys, perquè a partir d'un tractament més personalitzat, puguin assolir les competències bàsiques del currículum, donant-los-hi la possibilitat de graduar-se en aquesta etapa, però per sobre de tot, oferint-los-hi la possibilitat de **realitzar unes pràctiques formatives en empreses del municipi**.

El **PDC** consisteix en una reorganització del currículum d'ESO en tres àmbits. Aquests programes s'estructuren en tres àmbits, els quals han d'incloure els aspectes bàsics recollits a les **Instruccions d'inici de curs 2009-2010**:

- **Àmbit de caràcter lingüístic i social:** inclou els aspectes bàsics corresponents a les matèries de ciències socials, geografia i història, educació per a la ciutadania i els drets humans, llengua catalana, llengua castellana.
- **Àmbit científic i tecnològic:** inclou els aspectes bàsics corresponents a les matèries de matemàtiques, ciències de la naturalesa i tecnologia.
- **Àmbit pràctic:** consisteix en activitats estructurades de caràcter pràctic i funcional que promoguin l'adquisició de les habilitats personals necessàries per a la vida adulta i professional. Ahora es desenvolupen activitats que contribueixin a l'orientació professional dels alumnes. Inclou activitats relacionades amb el currículum de l'ESO i específiques del programa.
- **Objectius de la iniciativa educativa**

Els objectius generals que persegueix el Projecte "Secundària Activa" i, en particular, la realització de pràctiques formatives en empreses, són els següents:

- La projecció d'escola inclusiva, més enllà de l'escolarització bàsica.
- L'orientació i preparació progressiva cap a la vida adulta.
- La inserció al món del treball normalitzat i la seva inclusió en

la societat.

- L'assoliment de competències d'autonomia personal, social i laboral per SABER ESTAR en la societat i en el món del treball.
- La inclusió plena en la societat com a ciutadans desenvolupant les seves CAPACITATS per viure-hi, millorar la seva qualitat de vida, prendre decisions i seguir aprenent.
- La realització de pràctiques en empreses del municipi.
- L'assoliment dels continguts curriculars propis de l'etapa adaptats a les característiques de cada alumne.
- L'assoliment de les competències professionals específiques de la branca d'Auxiliar d'Hoteleria i Restauració dins d'un context normalitzat.
- El desenvolupament dels mecanismes d'autoregulació de les pròpies emocions i de la pròpia conducta, així com de les habilitats emocionals i de comunicació assertiva en les relacions personals i de grup, mostrant actituds empàtiques, solidàries i constructives.
- El desenvolupament de la capacitat d'iniciativa personal aprenent dels èxits i assumint els errors i els riscos amb responsabilitat.
- El desenvolupament d'actituds i capacitats que l'ajudin a definir un projecte personal i professional d'acord amb els seus interessos i capacitats.

Indicadors d'avaluació

En relació a les competències professionals

Els següents indicadors són avaluats en coordinació de la tutora del centre amb el referent de l'empresa a final de curs, i formen part de l'informe global entregat a l'alumne i a la família.

A l'informe es valora cadascun dels indicadors, segons els següents criteris: **1:** No assolida. **2:** Amb dificultats. **3:** Assolida. **4:** Competència controlada.

HABILITATS

- Adequada col·locació d'aliments per al seu transport
- Adquisició de responsabilitats
- Correcta neteja i higiene dels recursos disponibles
- Capacitat de prendre decisions
- Resolució de problemes
- Capacitat de relació interpersonal
- Capacitat de treball en equip
- Gestió del temps
- Capacitat de promoure i adaptar-se al canvi
- Adequada utilització de recursos disponibles

ACTITUDS

- Actitud d'aprenentatge i millora continua
- Orientació positiva vers al client
- Respecte i valoració del treball de la resta de companys (sensibilitat, disponibilitat, accessibilitat)
- Capacitat d'assumir compromisos

- Discreció
- Autocontrol, autoestima, autoimatge
- Capacitat d'assumir compromisos crítiques per part dels companys i formadors
- Capacitat de ser resolutiu

CONCEPTES

- Descripció de llocs de treball en Hoteleria
  - Procediments de Servei en restaurant (cuina)
  - Procediments de Servei en Bar i Cafeteria (barra i sala)
  - Procediment de Servei en el Buffet
  - Normes de Protocol: atenció telefònica, queixes, servei.
  - Atenció al client
  - Coneixements bàsics en manipulació d'aliments
- **En relació al procés de seguiment i control dels alumnes: Tutoria i coordinació amb els referents de les empreses**

L'avaluació continuada i final del procés es realitza amb les següents actuacions:

- Nombre d'acompanyaments físics a l'alumne els primers dies de pràctiques (presentació al referent, modelatge..).
  - Nombre de coordinacions mensuals escola-empresa (tutora i referent)
  - Seguiment setmanal per telèfon i via e-mail del procés d'adaptació de l'alumne.
  - Tutoria individualitzada, setmanal, amb l'alumne.
  - Avaluació final de les pràctiques (tutora i referent).
- **Avaluació de resultats**
  - Nivell d'assoliment dels objectius plantejats.
  - Nombre d'alumnes que han progressat adequadament des de l'inici del projecte.
  - Nombre d'alumnes que s'han inserit en el món laboral normalitzat.
  - Nombre d'alumnes que continuen els seus estudis (PQPI...)
  - Nombre d'alumnes que graduen en ESO.

3. EMPRESAS COL·LABORADORES

L'escola, com a sistema, estableix relacions de qualitat amb el sistema empresarial. Per tant, les seves accions de sensibilització empresarial s'han d'anar construint de manera que els vincles amb aquest nou context es vagin consolidant. Des d'un inici es cerca la participació activa de les empreses en la planificació, desenvolupament i difusió del projecte mantenint-se un feed-back positiu i constant.

L'estratègia d'abordatge es desenvolupa fent un apropament a la realitat i a la terminologia d'empresa, no s'ha partit únicament de la visió educativa i/o assistencial. L'aproxament al llenguatge empresarial i el coneixement de les seves necessitats va predisposar la receptivitat de l'empresari. No es pot oblidar que el context empresarial té un requeriments específics.

- Inicialment s'ha fet una difusió del projecte a aquelles empreses que podrien ser col·laboradores. Aproximadament, un

total de 30 empreses.

- S'han establert diferent nivells de col·laboració: acollida d'alumnes en pràctiques, estudi del perfil professional, possibilitat de visitar l'empresa amb els alumnes, simulació d'entrevista, etc...
- El projecte es presenta com una acció d'artesania de recursos humans. S'ha estudiat en cada cas particular quin és el lloc més adient per a les pràctiques. El tutor actua com a mediador que fa un ajustament entre les característiques i necessitats de l'alumne i les necessitats de l'empresa i la seva voluntat de col·laboració.
- El que s'intenta és desvetllar aspectes de l'ocupabilitat dels alumnes que poden ser interessants per a l'empresari.
- S'informa dels incentius econòmics: avantatges fiscal i de contractació.
- Es vol donar el missatge que és una oportunitat per millorar la "qualitat social" de l'empresa i una oportunitat per incrementar la diversitat dels treballadors.
- S'ofereix un servei estable per a l'acompanyament a l'empresa durant el període formatiu i "a posteriori" si es produeix la inserció laboral.

Com hem apuntat en el quadre resum del punt de partida, vam iniciar l'experiència amb la Fundació Catalana de l'Esplai, que té la seva seu al Prat de Llobregat, en les seves seccions de: Cuina, Barra del Bar i Sala, en el curs 2009-2010 amb 6 alumnes, els quals alternaven les seves pràctiques durant quatre dies a la setmana, fins a completar cadascun d'ells, les 10 hores setmanals.

Des del curs 2010-2011, hem aconseguit 4 empreses col·laboradores més, en una de les quals (**GATE GOURMET**) encara no hem incorporat cap alumne, donat que amb les altres 4 empreses ja cobrim les necessitats.

Per tant, aquest curs, els 12 alumnes de 1er i 2on curs de PDC que estan realitzant les seves pràctiques formatives, ho fan en les següents empreses:

- **FUNDACIÓ CATALANA DE L'ESPLAI.**
- **HOTEL TRYP AIRPORT**
- **HOTEL SALLÉS CIUTAT DEL PRAT**
- **ATAULA.**

Cadascun dels alumnes té signat un conveni de pràctiques, juntament amb la direcció del CEE Can Rigol i l'empresa on les està realitzant.

La tria de l'empresa per a cada alumne i cada un dels cursos escolars, la realitzen les dues tutores, escoltats prèviament els referents de l'empresa (en el cas del pas de 1er. a 2on. curs de PDC), les famílies i el propi alumne. La decisió final es fa en el sí d'una comissió formada per les tutores, la Treballadora Social de l'EAP, que ha participat activament

en la gènesi i l'aplicació del programa, i la direcció del CEE Can Rigol.

4. PARTICIPACIÓ DE LES FAMÍLIES

Es dissenya amb la família un itinerari a seguir. Interessa la participació activa de les famílies i que elles mateixes puguin generar el seu discurs entorn al projecte vital de l'alumne. Es vol acompanyar els alumnes i les seves famílies a través del procés de canvi que estan experimentant.

En el procés d'entrevista es realitzen preguntes obertes perquè el que interessa són les vivències de les famílies i el seu estat emocional.

Durant el procés també es facilita informació per a que siguin capaços de valorar i prendre decisions ben fonamentades al voltant de les seves necessitats, circumstàncies, riscos, opcions preferents i recursos a l'hora d'afrontar la vida adulta.

En el cas que l'alumne hagi fet tota la seva escolarització a Can Rigol s'inicia el procés amb una entrevista família - Treballadora Social del EAP per al tràmit d'EVO-laboral, dos anys abans de la sortida de l'alumne del centre. En el cas que provingui d'un altre institut de la zona, aquesta tramitació es realitza a posteriori, un cop incorporat al curs.

Un cop s'incorpora al PDC, les tutores del projecte fan una sessió informativa amb els pares de l'alumne.

La Treballadora Social realitza un mínim de dues entrevistes familiars anuals. Una a l'inici de curs i una altra al finalitzar el curs escolar, aquesta última amb la tutora. Es pot incrementar el número d'entrevistes si es veu necessari.

En les entrevistes amb les famílies es treballen les barreres i facilitadors de la transició a la vida adulta. En elles es vol crear un espai de reflexió al voltant de les dimensions principals de la vida adulta creuant la variable laboral, si és necessari:

- **Familiar**
Contingut: Tipologia i posicionament- Expectatives i procés emocional.
- **Salut**
Contingut : Aspectes estructurals, suports i ajudes tècniques a preveure pel creixement. Sexualitat.
- **Suport social complementari**
Contingut : Vinculació a recursos de referència assistencial, incapacitacions i tuteles, si s'escau.
- **Relacions interpersonals – xarxa social**
Contingut : Qualitat, quantitat i equidistància en les relacions.
- **Econòmica i laboral**
Contingut: Revisió de la situació econòmica: revisió pensions i possibilitats de treballar en entorn ordinari o protegit.
- **Lleure i temps lliure**
Contingut: Vinculació a recurs ordinari i/o específic
- **Competencial i formativa**
Contingut: Possibilitat d'acreditar la ESO i/o d'obtenir una capacitació laboral acreditada; exploració de la personalitat.
- **Habitatge**
Contingut: Previsió familiar i informació sobre pisos tutelats i llar-residència.

debat psicopedagògic

Les tutores, paral·lelament, treballen aquests àmbits o dimensions amb l'alumnat als espais de tutoria individual o grupal. En les entrevistes amb les famílies és convenient treballar conjuntament alumne-tutor-família les visions de cadascú sobre el procés que fa l'alumne.

5. DIFUSIÓ DEL PROJECTE

La necessitat de difondre el Projecte, tant a la comunitat educativa com a les diferents institucions i entitats del municipi, ha fet que haguem endegat les següents actuacions:

Diferents publicacions a la pàgina web de l'escola: www.canrigol.cat.
Reunions informatives i de compromís amb les famílies.
Reunions informatives i de coordinació amb diferents Serveis Educatius i Seminaris de Formació del Professorat de Zona.
Reunions informatives i de coordinació amb diferents entitats municipals: Àrea de cultura, educació i promoció cívica, Àrea de joventut, Àrea de promoció econòmica i comerç, Àrea de serveis socials...
El calendari dels alumnes de "Secundària Activa" que realitzen cada any (el producte de la venda dels quals serveix per subvencionar el viatge que el grup fa a final de curs), enguany s'ha maquetat amb fotografies d'ells en l'escenari de les pràctiques.

6. RESULTATS OBTINGUTS FINS AL MOMENT

Després de dos cursos i escaig d'aplicació del Projecte "Secundària Activa" podem sintetitzar els resultats obtinguts:

- **En els alumnes:**
  1. Millora de l'autoestima.
  2. Disminució important de l'absentisme i l'abandonament del sistema educatiu.
  3. Millora de l'actitud davant la feina.
  4. Millora de la relació personal-afectiva.
  5. Millora en els resultats educatius.
  6. Disminució de les conductes de risc social.
  7. Inserció laboral d'un alumne amb un contracte de tres hores diàries de treball amb l'empresa ATAUULA.
  8. Actualment hi ha un alumne que cursa 1er de PDC, el referent a l'empresa del qual ja ha manifestat el desig d'una possible contractació.
  9. Els alumnes i les famílies perceben el Projecte com una oportunitat de formació pre-laboral.

- **En el centre:**
  1. Millora de la imatge.
  2. Millora de la convivència.
  3. Implantació de l'acreditació en ESO.
  4. Millora de l'obertura del centre a l'entorn i, per tant, de l'educació inclusiva.

- **En el Municipi:**
  1. Millora de la convivència ciutadana i la cohesió social.
  2. Disposar d'una oferta formativa més, i per tant, diversificació de les ofertes per als ciutadans d'aquesta franja d'edat.
  3. Col·laboració de les entitats municipals en el Projecte i coordinació per a la recerca de feina.

En relació a les empreses, hem de dir que hem obtingut una resposta molt positiva pel que fa a la posada en marxa de tots aquells dispositius d'acolliment i col·laboració, que han fet possible la incorporació dels nostres alumnes a la realització de les pràctiques en cadascuna d'elles.

Des de l'inici del projecte hem tingut experiències significatives en el món empresarial:

- Tots els alumnes de 1er i 2on de PDC han realitzat les pràctiques en empreses.
- S'han produït contractacions laborals: 1 alumne a Ataula (contracte anual), un altre a l'Hotel Tryp Airport (contracte de substitucions), i un altre a l'Hotel Ciutat del Prat (contracte anual).

Correspondència amb les autores: Rosa Rodríguez Ramos, CEE Can Rigol. E-mail: rrodri2@tec.cat. Iolanda Sipiña Selaya, CEE Can Rigol. E-mail: isipina@xtec.cat. Elisabet Cañadilla Regadera, CEE Can Rigol. E-mail: ecanadil@xtec.cat. Eva Villa Cajaravilla, EAP- El Prat de Llobregat. E-mail: evilla3@xtec.cat

